

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: A mesterséges kazalszáritásról. Vörös Sándor. A kolozsvári lépfene gyógykísérletekről. Egy bizottsági tag. — A marhaszállítási enquete. — Szőlő trágyázás. — Az iskola-takarékpénztárak érdekében. — Egyveleg: Maros-tordai gazd. egyesület. Gépvásárlók figyelmébe. Gazdasági magvizsgálat Zomboron. Brassómegeye közgazdasága. Talajjavítás. Értesítés. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

A mesterséges kazalszáritásról.

Folyó évünkben gazdasági lapjaink egymásután hozták híret annak, hogy egy angol gazda (Neilson Halewordban, Derby grófságban) nem várja be a gabonakeresztek s a takarmányfélék megszáradását a mezőn, hanem a kévét félig száradt, a takarmányt pedig fonnyadt állapotban már behordatja, összerakotja s a megromlástól úgy óvja meg, hogy a kazalból a fölmelegedett levegőt kiszivatja s így kazlait mesterséges uton szellőzteti, száritja.

E célból már a kazlakat vagy boglyákat úgy kell rakni, hogy belsejükben egy üreg maradjon, ebbe az üregbe szolgál kívülről egy facsatorna, melynek végén a léghajtó készülék működik, úgy, mint a szelelő rosta lapátkereke s a levegőt a boglya belsejéből kivonván, a külső levegő a boglya oldalain behatol s a kazal vagy boglya száritását eszközli a keletkezett léghuzam által.

Nagy érdeklődés támadt minden oldalról ezen eljárás iránt. Lapjaink körülményesen leírták mindazon hasznokat, melyeket ezen eljárás sikeréből gazdáink merithetnek különösen ott, a hol, mint magas, erdős, hegyes vidékeken nagy a légköri nedvesség és sem a gabonakeresztek, sem a takarmányrendek nem száradhatnak meg.

Kísérletek is tétettek több helyütt az illető gépekkel, mely kísérletek voltak hivatalva ezen eljárás sikerének megállapítására. A kolos-monostori gazdasági tanintézetnél is tétettek kísérletek

a nmlgu földmívelési ministerium által küldött egy ily kazalszáritó géppel. Ezen kísérletek eredményét óhajtom itt rövid foglalásban közölni.

A kísérletek első sora tétettet itt augusztus hó 23—27 napjain. Ezen napokban a levegő hőmérséke árnyékban volt: 23-án 10.₃^o, 24-én 15.₅^o, 25-én 18.₄^o, 26-án 20.₀^o, 27-én 21.₆^o Celsius szerint.

Összerakotott a kísérletezés céljára 79 kereszt zab à 15 kéve, aratás után azonnal augusztus 22-én s az összerakott zab adott egy boglyát, melynek magassága a tetőzéssel együtt volt 4¹/₂ méter, alsó kerülete pedig 20 méter. Ezen boglyában a hőmérsék emelkedése s leszállítása Celsius szerinti fokokban a következőleg folyi:

23-án volt reggel a hőmérsék 32 ^o , délig leszállított 26 ^o -ra
24-én " " a boglyában 45 ^o , " " 38 ^o -
25-én " " " 51 ^o , " " 39 ^o -
26-án " " " 58 ^o , " " 54 ^o -

Egy másik boglya szénából rakotott össze a kaszálás után 1¹/₂ nap mulva; a bemért széna súlya volt 7283 kilogr. s a boglya magassága 4¹/₂ méter, alsó kerülete 17.₆ méter. Ezen boglyában a hőmérsék emelkedése s leszállítása következő volt:

24-én délben volt a hőmérsék 30 ^o , estig leszállított 30 ^o -ra
25-én " " a boglyában 40 ^o , " " 38 ^o -
26-án " " " 48 ^o , " " 44 ^o -
27-én " " " 55 ^o , " " 50 ^o -

Csak egy szivattyu-készülék lévén, fél napig az egyik, fél napig a másik boglyánál alkalmaztatott. Az első nap dolgozott 5 növendék, a többi napokon 3 napszámos. Augusztus 28-án a gép elromolván, a további szellőztetést eszközölni nem lehetett. Az eddigi eredményekből azonban már látható az, hogy a készülék nem volt képes elég hatást kifejteni s így az eljárásból remélt siker is elmaradt.

September hó folytán újabb kísérletezés céljából sarjuból rakatott össze egy 4 méter magas s 19 méter alsó kerületű boglya, melynek tartalma volt 8 szekér: 6329 kilogr. sarju a kaszálás után 2 napra egyberakva september 16-án. Ezen boglyában a hőmérsék változások a következők voltak:

sept. 19-én	léghőmérsék	16.4,	32°	egész napi	24°-ra
" 20-án	"	13.4,	28°	fél napi	22° "
" 22-én	"	15.8,	30°	" "	25° "
" 23-án	"	7.6,	26°	" "	23° "
" 27-én	"	13.4,	28°	" "	26° "
" 28-án	"	14.5,	28°	" "	25° "
" 29-én	"	11.1,	26°	" "	25° "
" 30-án	"	11.8,	32°	" "	28° "
okt. 2-án	"	11.7,	30°	" "	25° "
" 3-án	"	12.0,	28°	egész napi	22° "
" 4-én	"	10.8,	28°	fél napi	22° "
" 5-től kezdve	9-kéig	a külső léghőmérsék rohamosan csökkent 8.2°-ról 3.4°-ra s a boglya belső hőmérséke is szellőztetés nélkül 24°-ról 19°-ra szállott alá s azóta hőemelkedés nem történt.			

Felvágatván november 6-án a boglya, tartalma egészen rendben, jó karban levőnek találtatott.

Ugyanezen sarjunak másik része a rétről behordatván, szalmával keverve rakatott boglyába; ez is megvizsgáltatván, a szellőztető készülék alkalmazása nélkül is kiszáradtnak s teljesen jó karban levőnek találtatott.

Mint ítélnünk ezekután a kazalszáritó vagy szellőztető gép és alkalmazhatósága felett? — Feleletül a következőket mondhatjuk:

- 1) a géptől bizonyos hatás el nem vitatható, csak hogy
- 2) a hatás elégtelen, már oly méretű boglyáknál is, minők itt voltak s ezért
- 3) nagy mennyiségű takarmány kiszáritását még kevésbé bizhatnók rá, hacsak gőzerővel hajtandó s nagyszámu készülékekből álló berendezés nem alkalmaztatnék, de ez esetben
- 4) a takarmány száritás igen drágába kerülne, mert
- 5) a gép hajtásához alkalmazott emberi erővel a rendek forgatását, száritását meggyőzhetjük, különben is
- 6) zöld takarmányfélék kiszáritásához a gép teljesen nem alkalmas, a mint azt a „Magyar Föld“ ez évi október 28-iki számában foglalt közlemény is igazolja,
- 7) annál kevésbé bizhatjuk a gépre szalmás gabonánk kiszáritását.

Vörös Sándor.

A kolozsvári lépfene-gyógykísérletekről.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi minister f. év július havában, dr. Högyes Endre kolozsvári egyetemi tanár elnökelete alatt, szakértőkből egy bizottságot hívott össze, azon célból, hogy Boné Péter kolozsvári gyakorló állatorvosnak alkalmat adjon, módot nyújtson a lépfene ellen óvó és gyógyító hatásának hirdetésére — és tekintélyes gazdák bizonyítványaival documentált — titkos szerét bemutatni és hatását hozzáértők előtt bebizonyítani.

A bizottság nemsokára megkezdette működését azzal, hogy bejelentett lépfene-esetekben több alkalommal kiszállott; a betegség constatalása, adatok gyűjtése és átoltásra alkalmas lépfene vérnek beszerzése céljából. A bizottság ugyanis legelőször beoltással ragályozott lépfene betegeknek kívánta a Boné-féle titkos szeret kipróbálni, azon ma már bebizonyított tényből kiindulva, mely szerint lépfene vérnek egészséges állatba való beoltás után létrehozott betegség, lényegére nézve csekély módosulattal ugyanazonos a természetes uton keletkezettel.

Ha az illető titkos szer az ojtással ragályozott betegeket a lépfenéből kigyógyítja és ha az illető titkos szerrel előzetesen kezelt állatoknál, a lépfene vérnek beoltása eredménytelen lesz (azaz, ha megóvja az állatokat a beoltás utáni ragályozástól) — akkor természetes uton keletkezett lépfene eseteknél lett volna a Boné-féle titkos szer megpróbálva.

Az imént jelzett célból először 8 darab ép, egészséges juhval tétetett kísérlet, még pedig következőképen:

2 drb juh a lépfene vérrel való beoltás előtt Boné Péter által titkos szerével kezeltetett azon célból, hogy az illető szer óvó hatása kitudassék.

4 drb juh a beoltás után azonnal átadatott Boné Péternek, fölgyázat mellett eszközrendő tetszés szerinti gyógykezelésre, még pedig kettő azonnal a ragályozás után, kettő pedig később, a betegség tetőfokán (tehát azon időben, midőn a betegség a gazdák által rendszeren felösmertetni szokott) az iménti kettővel együtt;

2 drb pedig a beoltás után minden kezelés nélkül magára hagyatott; a titkos gyógyszer hatásának ellenőrzése céljából.

A kísérlet eredménye a következő volt: a lépfene mind a 8 drb beoltott juhánál rövid idő multával egész határozottan föllépett és mind a 8 drb juh 26—60 óráig terjedő betegeskedés után lépfeneben elpusztult, egy közülök a lépfene egy válfajában: a serczegő üszögben; a többi hét drb tiszta lépfeneben. Mindez a betegnek óráról-órara való megfigyelése és a vérnek görcsövi vizsgálata és az elhullottaknak dr. Genersich Antal egyetemi tanár által eszközölt szakszerű fölbontolása alapján kétségbevonhatlan tény. A leírt kísérleteknél beoltásra használt vér egy Kolozsvárt lépfeneben elhullott tehénből származott; ezen vérrel egy juh lett beoltva, mely erre lépfeneben megbetegedett és lépfeneben elhullott; mindez constatalva lévén, az elhullott állat friss vérével a beoltások szabályszerűen megtétettek.

A második kísérleti sorozat 2 drb juhval eszközöltetett akként, hogy ezek még életben levő lépfene-beteg állatból vett vérrel lettek beoltva, a beoltás után azonnal átadattak Boné Péternek tetszés szerinti gyógykezelésre. — Ez a két juh szintén lépfene beteg lett és az egyik — boncsolás bizonyossága szerint — lépfeneben el is pusztult, a másik pedig a gyógykezelés közben a gyógyszernek a torokba öntése folytán megfulladt.

A felsorolt kísérletek eredményéből látni, miszerint Boné Péter titkos szeret az ismertetett esetekben, a juhokat a lépfene

nétől sem megóvni, sem pedig — akár a baj kezdetén, akár tetőpontján — a lépfenéből kigyógyítani nem volt képes. Ennek folytán a bizottság működését a Boné-féle titkos szert illetőleg — a fentérintettek alapján — befejezte és működéséről terjedelmes és részletes elnöki jelentéssel a nagyméltóságu ministeriumnak már beszámolt.

A bizottság működésének megkezdésekor azonnal dr. Högyes Endre és dr. Genersich Antal egyetemi tanárok a bizottság elé tűzött feladat ötletéből, a lépfene-kérdésre vonatkozólag, nagy s tudományos apparatussal több kísérleti sorozatot indítottak meg és folytatnak ezutánra is. Ezen kísérletek és buvárlatok már eddig is úgy közvetlenül a gyakorlatra, mint egyáltalában a tudományra nézve igen fontos eredményekre vezettek.

* * *

A „Magyar Polgár“-ban is közölt ezen tudósításoknak két pontjáról — e helyt — külön kell némelyeket megemlíteni. Valamely gyógyszerrel ugyanis azt állítani és írásban bizonyítani, hogy az bizonyos betegség ellen megóvja házi állatainkat és kigyógyítja azokat a betegségből — valami igen kényes dolog; könnyen magunk és mások elámitására vezet. Különösen óvatosságnak kell lennünk egy olyan betegséggel szemben, mint a milyen a lépfene — az anthrax. Mindennapi tapasztalásból jól tudjuk, hogy igen gyakran a nyájból vagy gulyából 1—2 vagy sok darab elpusztul lépfenében és azután — mintha elvágta volna — megszűnik a döglés, nincs több beteg; megtörténik ez ott, is a hol a baj elhárítására épen semmit sem tettek. Máskor az időjárás megváltozásával, vagy a takarmány és legelő változással az addig szapora elhullás megakad, a betegség megszűnik. Így állván a dolog, csak hosszas kísérletgetés, számos eset megfigyelése, összehasonlító észleletek alapján lehet valamely gyógyszerrel elmondani, hogy az például a lépfene ellen hatásos.

A másik körülmény, mire figyelmeztetni akarok, az a betegség, a melyet fentebb „serczegő üszök“ név alatt említettem. A serczegő üszök, serczegő lépfene — Rauschbrand — eddig, mint a lépfenének — anthrax — egy alakja volt elfogadva és különböző tájelnevezés alatt majd mindenütt ösmeretes: farkas tályog, farkas üszöknek (oláhu: armorar) is hívják. A test különböző részein föllépő és terjedő puffadt, serczegő daganatokról lehet fölismerni; majdnem gyógyíthatlan és hamar ölé nyavalya. Ma ezt a betegséget nem tartják lépfenének és jogosan azért, mivel a lépfenét jellemző élősdő szervezetek (az anthrax bacillusok) a vérben nem feltalálhatók. Hasonlóképpen a disznók között pusztító ugynevezett orbánczos lépfene, szintén nem lépfene — anthrax — alak, hanem egy más külön álló betegség. Tehát sem serczegő üszököt — farkas tályogot, — sem a disznó orbánczot egy kalap alá fogni a tulajdonképpeni lépfenével nem szabad.

Egy bizottsági tag.

A marhaszállítási enquéteről,

mely november 13-án Budapesten a földmivéls-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumban lett megtartva, a kiküldött egy-

leti képviselő Gamauf Vilmos a következő rövid jelentést terjesztette elő, melyet az igazgató választmány határozatából ezennel közlünk:

A szaktanácskozmány első kérdésül a szállítási idő hossza dalmasságát tárgyalta az ismert panaszok alapján és erre nézve a vasutak képviselőitől biztató ígéretekert nyert, melyek például Kolozsvárra nézve azt fogják eredményezhetni, hogy a feladott marha 68 óra alatt (a vonat indulásától számítva) Bécsben lesz. Személyvonatokhoz marha-kocsikat csatolni technikai nehézségek miatt nem lehet, az u. n. vegyes vonatok pedig nem közlekednek gyorsabban, mint a tiszta tehervonatok.

A kocsik megrendelése körül itt-ott előforduló rendtelenségek orvoslása kilátásba lett helyezve.

A tarifafételek magasaknak nem találtattak ugyan, csak azon kifogás tétel, miért fizet kövér és sovány marha darabszámra egyformán? e visszas állapoton azonban a már közéről életbeléptetendő kocsitér-fogat szerinti marhaszállítási tarfa lesz hivatva segíteni, a midőn az enquéte óhaj-tása szerint a feladó tetszés szerint választhat a darabszám vagy térfogati módozatban.

A kocsik berendezésre nézve csak annyi mondatott ki, hogy fedetlen kocsik ne használtassanak, a szellőztetés pedig könnyen teljesíthető legyen. A kocsifedél magasabb-ra emelése marháink hosszabb szarvai miatt szükségesnek mutatkozott.

Az itatás külön állomásokon fog történni.

A nagyobb szállítmányok kísérőjének szabad utazását az enquéte indokolatlannak találta, ellenben hangsúlyozta a tulajdonosok vagy képviselők részére kiadandó, olcsó bérleti jegyek szükségét, mi meg is ígértetett.

A desinfectió költségeinek leszállítása iránt a kormány már közvetlenül intézkedvén, e kérdés nem tárgyalatott.

A szemle illetékek ügyében felmerült panaszokra megjegyezte az elnöklő államtitkár hogy azok ha egyrészt tényleges visszaélésekre vonatkoznak, — a mennyiben mindenütt szorosan megszabott tarifák állanak fenn, melyeket az eljáró közegeknek állépnők nem szabad és melyeket a feleknek kívánatra bemutatni szoros kötelességök — ily esetek a nevek és tényállás felsorolásával a ministeriumhoz feljelentendők és szigoruan büntettetni fognak, másfelől azonban e panaszok el nem nyészthetők, mert az eljárás a marhavész elleni törvényen alapul és a külföld megnyugtására szolgál. Azon ellenetésre, hogy a lábön hajtásnál mindezen szemlék és költségek elő nem fordulnak, kijelenté elnök, hogy igen is czélba van véve, hogy az ellenőrzés szigora ide is kiterjedjen, mely czélból a marhahajtó utak már régebben ki vannak jelelve.

A kiállításra szánt állatok kedvezményes szállítása a jelenvolt vasuti képviselők figyelmébe ajánlatott.

Végre elnök kiosztván az 1883-ban tartartandó jelen-tékenyebb marhavásárok jegyzékét, — az enquéte véget ért.

Szőlő trágyázás.

A mostani téli idő igen alkalmas a szőlőtrágyázásra, még inkább a trágyaszerek beszerzésére, mit nem kell elmulasztani, ha azt akarjuk, hogy a szőlő jó termést adjon. Mert a szőlő éppen úgy felemésztí a földben lévő tápanyagot, mint akármely gabonafaj.

Ha a gabonanevek szalmáját elégetjük, ott találjuk a hamuban azon alkotórészeket, melyeket a földből szivott fel magába s így tudjuk, hogy a folytonos termés kimeríti a földet, ha csak trágya-alakban vissza nem adjuk a földnek azt, a mit a szalmában és magbau abból évenként elhordottunk. Így van ez a szőlőnövényen is. Ha a szőlővenyigéket elégetjük, a hamuban ásványsókat találunk, ezek képezik szervezetének főalkotórészeit és ezen ásványsókat a földből, természetesen csak oly mértékben azonosíthatja el, a mily mértékben a földben van. De a termése is azután olyan, a milyén a táplálkozása.

Hogy ezen ásványsók, illetőleg azon anyagok, melyekkel a szőlő táplálkozik, idővel megapadnak s elfogynak a földben, az természetes, mert azt folyvást évről-évre emésztí vagy is fogyasztja a töke. Innen származik (az elvényülésen kívül) a töke terméketlensége, mert az, a mit a föld termő anyagban, a töke lehullott levelei által visszanyert, nem elegendő, hogy a növényt teljes erőben fentartsa.

Szükséges tehát azon anyagot, melyet a terméssel és a lemetszett venyigékkel, szőlőültetvényeinkből évenként elhordunk, időnkint pótolni. És ezt a föld javítása által, vagyis trágyázással tehetjük, mire a téli idő a legalkalmasabb.

Néha megjavíthatjuk a földet trágya nélkül is. Például: ha az erősen leülepedett földben vannak ugyan ásvány-anyagok, vagy talán szerves részek is, de mivel ezeket a küllevegő nem érintheti, mivel a föld fekvésénél vagy beárnyékoltságánál fogva kellőképp fel nem melegedhetik és a nedvesség sem járhatja jól át, azok feloldatlan hevernek a földben s így nem képes azokat a töke gyökerei azonosítani. Ily esetben, ha a földet jól mélyen felvágatjuk, annyit tettünk, mintha trágyáztunk volna. Ez történik a rigolozásnál is, t. i. a felforgatás által, a föld mélyebb rétege is érintkezésbe jön a levegővel, a fölbolygatott föld jobban átmelegszik, abba a nedvesség mélyebben behat, és így az ásványrészek vagy szerves anyagok is felbontatnak s a gyökerek általi felvételre alkalmatossá válnak.

Különböen javítjuk a földet trágya szerekkel, melyek oly anyagokat tartalmaznak, a minők a szőlő táplálkozására szükségesek. E szerint trágyázhatunk földdel, istállótrágyával, különféle hulladékkal, hamuval, korommal, elmállott szerves anyagokkal, gypszszel, csontkészlettel és a szőlővesző hamuja, valamint a törkölylyel.

A legáltalánosabb javító szer az istállótrágya, de sokan azt tartják, hogy a bor ízére kellemetlen hatása van, mások, hogy a marhatrágyával javított szőlőtermés gyenge bort ad. Ez áll, de csak annyiban, hogy a trágyázás következtében erősebb lévén a vegetáció, a fürtök bogyói teljesebb és levelesebbek lesznek, ilyeneknél pedig a cukoranyag csak jó nyár, kivált melleg őszi idő alatt fejlődik ki tökéletesen, hanem azért

jó bor mindig lehet a kövér földben termett fürtökből is, habár valamivel gyengébb is. Az azonban nem áll, hogy a közönséges istállótrágya a bor ízére befolyással lenne. Különböen friss trágyát úgy sem használ a gondos szőlész, hanem meg hagyja érni és a mi még jobb, vegytrágyát csinál: összekever minden hulladékot, kályha kormot, konyhamaradékot, szobasöpredéket, faleveleket, fűrészport és több efféléket.

Földdel is lehet javítani a szőlőtálat, a mint ez a Hegyalján gyakorlatban is van, hanem, hogy ez célhoz vezető legyen, az sok körülménytől függ. Először is azon földnek, melyet javításképen a szőlőtálatra hordottunk, vagy szerves anyagokat vagy ásványsókat kell bőven tartalmazni, hogy azt pótoljuk ki ez által, a minek hiányával van a szőlőtálat. De nem elég ám az, hogy a szőlőbe hordott föld a felszínen legyen elterjedve, mert így annak ásványrészei csak nehezen és sokára mosódnak be a gyökerekhez, hanem szükséges felásni a földet, vagy gödrökbe öntögetni.

Ilyen a vízfogókban összegyűlt iszap is. Ezzel lehet némiképp javítani a földet, de ez is csak úgy jó, ha nem marad a tálat felszínén. Ott, hol a föld nagyon kötött (agyag), ott sokszor egyedül a homok oly szolgálatot tesz, mint a legbővebb trágyázás. Ha a nagyon kötött szőlőtálatra homokat hordottunk, ezáltal kétszeres hasznot teszünk, mert nemcsak, hogy jobban fog teremni a szőlő, de könnyebb lesz annak művelése, mi által a kiadásban sokat megtakaríthatunk, mert a hol nehéz földet egy nap tíz ember kapál, ha a föld könnyű, azt 6 ember is bekapálhatja; de a nagyon kötött földnél még az is baj, hogy ha nagyon száraz, akkor nagyon nehéz benne a munka, ha pedig nedves, akkor éppen bele sem lehet állítani a napszámósokat, tehát csak lopva talál az ember oly időre, midőn meg lehetősön lehet benne a munkát végezni.

Némely határban találni márga-gyepsz telepeket, a mi hatalmas trágyaszor oly szőlőtelepre, mely ezen anyagban szegény, de káli-tartalma, meszes és márgás talajt hiában trágyáznánk márgával, vagy gypszszel. Különböen márgában s mészből szegény talajt mészszel is czélszerűen lehet javítani még e mellett, ha a mész piaci ára nem drága, olcsó trágyaszor is azért, mivel fuvarozása kevésbe kerül és mivel kis mennyiséggel nagy területet lehet megjavítani.

Kezelní ezt így kell: Az égetett mész a szőlő azon pontjára vitetik, a honnet a széthordása legkönnyebb, vagy a hova az istállótrágyahordás legköltségesebb lenne, pl. a hegytetőre. Itt kis halmokba rakatjuk a meszet s annyi földről gondoskodunk, hogy ez kétszer legyen több, mint a mész, azután a mész vízzel meglocsolandó, és midőn pattogni kezd, el kell keverni a készen tartott földdel, úgy, hogy a beojtás folytonos keverés között történjék és a föld tökéletesen elkeverődjék a mészszel. Ezen keveréket azután széthordatjuk a tökékek között kiasott gödrökbe. Ennek a javító hatása, de csak ott, a hol a föld mész- és márgában szegény, szemmel láthatólag hamar mutatkozik.

A törköly, melyet sok helyen mint haszontalan tárgyat garádokba dobnak, színtén jó trágyaszor még akkor is, ha előbb pálinkát égettek belőle, vagy kapásbort csináltak. Jó trágyaszor

a venyige, melyet vagy elégetve mint hamut, vagy gödörbe földdel összekeverve, elrothadva lehet használni.

Legyen azonban a földjavító anyag bármiféle, földolog az, hogy kellő mélyen jusson a földbe, mert a töke gyökerei is mélyen terjednek a földben, vannak ugyan néhol, a hol le nem tisztítják, a föld felszínéhez közel eső gyökérhajtásai is a tökének, de ezek részint a nyár melege, részint a téli erős hideg által képtelenné válnak a tápanyagok felvételére.

Az, hogy a trágya közvetlen a töke mellett nyitott gödörbe téessék, nem kívánatos, mert a tökének egész környezetében vannak a gyökerek szétterjedve, a tápanyagot, ha van a földben, feltalálják, ha az a sorok között van is. Most télen van annak az ideje, hogy részint az ültetvények aljára és tetejére kihordassuk a trágyát, részint pedig a sorok között is széthordassuk, ha t. i. a sorok fődve vannak és a fődés által jól mélyen fel van nyitva a sorok köze, mert így a tavasszal, midőn a tökék kifestetnek, a sorokban lévő trágya be fog a földdel takartatni.

(Borászati lapok)

Gyürky Antal.

Az iskola-takarékpénztárak érdekében.

Magyarország néptanítóhoz! Önökhöz, kikre e haza népének nevelése van bízva; Önökhöz, kik hivatva vannak népünk szellemi és erkölcsi erejét fejleszteni; Önökhöz fordulunk hazánk néptanítói! mert Önök ismerik legjobban népünk erkölcsseit, Önök tudják, hogyan és mily módon kell népünk hibáit orvosolni! A mi célunk: népünket takarékosagra szoktatni, rászoktatni arra, hogy azt, mit önmaga és övéi fenntartása már nem szükségel, ne tékozzolja el, hanem tegye félre, takarítsa meg. Népünknek vérében van a bőkezűség s így alig ismeri a takarékoságot. Hogy tehát rászoktathassuk a takarékosagra: már a gyermekek nevelésénél kell kezdenünk az erkölcsi fejlesztést. Ezen eszmélánczolat birt bennünket arra, hogy a külföldön már oly áldásos gyümölcsöket termő iskolai takarékpénztári intézményt hazánkban is meghonosítsuk. 1876. óta fáradozunk ezen ügyben és örömmel emlékezünk meg azon néptanítókról, kik belátván az ügy fontosságát, kitartással, fáradhatlan buzgalommal támogattak bennünket.

A kezdetben közönnyel fogadott intézmény a gyakorlatban csakhamar jónak bizonyulván, évről-évre több és több barátot szerzett és tett előharcosává.

Hiszen 1876-ban csak 80 néptanító foglalkozott iskola-takarékpénztárak kezelésével, 1881—1882-iki évben pedig már 565 tanító volt ügyünk buzgó apostola. Hogy azonban mennyire fejleszthető ezen intézmény, elég ha felemlítjük, hogy hazánkban 22,000 néptanítója van. Huszonkétezer közül tehát csak 565 néptanító kezelt a folyó évben iskola-takarékpénztárakat. Ez utóbbiakhoz fordulunk jelenleg is első sorban. Önökhöz, népünk tanítóhoz, kik a tettek mezején akarják megbizonyítani, hogy népünk szellemi és erkölcsi fejlesztését csakugyan szívükön hordják. Önökhöz fordulunk azon kéréssel: hassanak oda, hogy ezen intézmény minél nagyobb mérvben elterjedvén, hogy azt minél több tanító fejleszse és terjeszse.

Beismerjük, hogy áldozatot kívánunk, hogy a különben is igen szerény anyagi körülmények között élő néptanítónak idejét és fáradozásait akarjuk igénybe venni. De feltesszük, hogy tekintve a nemes célt, a tanítói kar is örömmel ajánlja fel munkásságát, midőn népünk erkölcsi fejlesztéséről van szó.

Az országos magyar gazdasági egyesület mindent elkövetett és mindent el is fog követni, hogy hazánk néptanítónak ezen áldozatkészségét méltányolja: azt csak a legszükségesebb teendők végzésénél vegye igénybe.

Fáradozásukat évente sorshuzás útján meghatározott díjak kiosztása által szokta, habár szerényen is, jutalmazni. Az iskola-takarékpénztárakra vonatkozó általános érdekű iratokat, valamint a kezeléshez szükséges mintákat ingyen bocsátjuk az ez iránt érdeklőknek rendelkezésére.*)

A legnagyobb jutalom, a mi néptanítóink fáradozásait koronázza, azonban nem az orsz. gazd. egyesület által osztogatatik, hanem meg kell, hogy teremjen minden hazafiui szívben, mely arra ösztönöz bennünket, hogy népünk erkölcsi fejlesztését a tőlünk legkitelhetőbb módon mozdítsuk elő. Ezen hazafiui érzet legyen azon cél, melyet elérni néptanítóink törekedjenek. És ki a pazarló nemzetet, a vagyonát könnyelműen elfecsérlő népet takarékosrá képes nevelni, az bizonyára megérdemli a nemzet háláját.

Budapest, 1882. november hóban.

Az országos gazdasági egyesület
nevében:

Korizmic László,
alelnök.

EGYVELEG.

— Maros-tordamegyei gazdasági egyesület. Megyénk ifju, de törekvő gazdasági egyesületének december 7-én kiválóan érdekes választmányi ülése volt, melyen első sorban a kitzött 100 frt cselédjutalom íteltetett oda 30, 25, 20, 15 és 10 frtjával-nyáradgálfalvi Bako Baláznak 29; mező-madarasi Daria Jánosnak szintén 29; malomfalvi Sztójka Károlynak 19; sáromberki Bajko Györgynek 18 és magyar-péterlaki Kutai Jánosnak 13 évi hűséges, egy gazdánál töltött, kifogástalan becsületes cselédi szolgálatért, nevezettek: Tolnai Gábor, Mihály Zsigmond, Báro Kemény Domokos, gróf Teleki Samu és Körösi Albert birtokosok cselédjei. A kitzött 5 jutalomra 32 pályázat adatott be cselédkönyvekkel és megfelelő más okmányokkal felszerelve és mind a 32 folyamodó öt évnél jóval több idő óta állandóan egy gazdánál hűségesen szolgál, a mi elég érdekes gazdasági jelenség ez irányban is panaszokkal annyira teljes korunkban. A volt maros-széki havasi birtokosság által feljánlott 200 frt is oda íteltetett nyolcz olyan iskolatanítónak, kinek saját működéseként legszébb gyümölcsfa iskolája van; ezen nyertesek ne-

*) E nyomtatványok az orsz. magy. gazd. egyesület titkári hivatalánál ingyen kaphatók.

veit azonban csak néhány nap múlva fogjuk közölhetni. Az egylet évi rendes közgyűlése 1883. január 11-én fog megtartani.

— Gépvásárló gazdátársaink figyelmébe ajánlva! Illetékes helyről vett felvilágosítás folytán ezennel figyelmeztetjük a t. gazdátársakat egy visszaélésre, mely a gazdasági gépkereskedés terén lábra kapott. Ugyanis vannak utazó és Budapesten csavargó, úgynevezett ügynökök, kik az ilyenekben járattan gazdákat vidéken vagy a budapesti vasuti és gőzhajó állomásokon fogdossák és őket az üzletekbe kísérik. Ezen ismert alakoknak pusztán megjelenése az üzletben annyit jelent a tulajdonosra nézve, még ha nem is szólnak, hogy nekik közvetítési díj jár, mely a szolid üzletekben 5%-ot, a többiekben 20%-ot is tesz. A gyárosok ezen pióczáktól önerejükkel szabadulni nem bírnak, bosszujoktól még a legrégebb üzletek is félnek, — csak a rossz gyártmányt árulók szeretik őket. A tisztességes tulajdonosnak fáj látni, hogy például egy 6000 frtos gép eladásánál egy ilyen jött-ment hajhász minden érdem nélkül 300 frtot dug zsebre, a mi engedményként jól esnék az úgy is sok terhet viselő gazdának is. — Adtuk a felszólalást, úgy a hogy vettük és midőn egyfelől azt hisszük, hogy a gazdaközönség immár a tolakodó közvetítőktől óvakodni fog, nagyon üdvösnek találunk, ha a szolid üzlettulajdonosok minél szélesebb körben közhírré tennék, hogy a direct náluk rendelő gazdáknak az 5%-os engedményt megadni készek!!!

— Gazdasági magvizsgáló állomás Zomborban. A bács-bodroghmegyei gazdasági egyesület Zomborban magvizsgáló állomást szervezett. Az állomás célja: A gazdasági magvak jóságát megvizsgálni, különböző s legjobb minőségű gazd. magvakból mintákat gyűjteni, magvak beszerzését közvetíteni s illetőleg előjegyzésben tartani azon gazdák neveit, kik jeles minőségű vetőmagvakat árulnak. Amagvak csiraképességének megfigyelését Radics György a zombori állami főgymnasium igazgatója eszközli, ki tapasztalásait az egylet elnökségével havonként közli, mely az egyesület ülésein és hírlapokban nyilvánosságra hozatik. A magvizsgálathoz egyféle magból csekély mennyiség elegendő ugyan, mivel azonban a kifünőnek bizonyult magvakból az egyesület némi mennyiséget készletben megtart, kívánatos, hogy a gazdaközönség s a kereskedők legalább következő mennyiséget küldjenek be: gabonaművekből 1 kilogrammot, takarmánymagvakból ¼ kilogrammot. Az állomás küldeményeket minden időszakban elfogad, melyek a gazdasági egyesület titkári hivatalának Zomborba czimzendők. Azon gazdák, kik gazdasági magvakat eladásra készletben szoktak tartani, a forrás ismertetése végett sziveskedjenek a mag minőségét, árát és a készlet mennyiségét koronként az egyesület titkári hivatalának bejelenteni. Egyféle magnak vizsgálati díja 25 krban állapittatik meg. A vizsgálat eredményéről kívánatra külön okmány is állítható ki az igazgató választmány ellenjegyzésével. Egy ily okmányért az egyesület pénztárába 1 frt díj fizetendő. A vizsgálatra beküldött mag, az egyesület tulajdona marad. A jeles minőségű vetőmagvak ismertetése céljából kívánatos, hogy a gazdák mintákat minél nagyobb

számban küldjenek be. A magvak beküldése, valamint a levelezés az illető felek költségére történik. Az állomás felszerelési költségeit az egyesület 300 frtban állapítja meg, mely összeget az elnökség utalványozza. Az állomás közvetlenül az igazgatóválasztmány felügyelete alatt áll. — Ily magvizsgáló állomás bizonynálunk is elkélne! —

— Brassó megyében a közgazdasági előadó, gr. Schweinitz kezdeményezése folytán — mint értesülünk — az egyes községek előljáróinak megküldött kérdőívek alapján oly mezőgazdasági statisztikának összeállítása tervezetik, mely ha pontosan készül el, az e téren közközen forgó adatokkal szemben alig kiszámítható haladásnak tekintendő. Ezen kérdőívek t. i. kiterjeszkednek, nem csupán a mezőgazdaság általános állására, a követett gazdasági rendszer felemelésére, hanem ezenkívül a birtok felosztására, a hozadék nagyságára, a cselédek bérére, napszámokra, a helyi hitelintézetek viszonyaira is. Részletes adatokat kívánnak be a marhaállomány, a községi ekék és gépek száma, sőt a gazdasági intézeteken tanuló községbeli növendékekre nézve is. Ezenkívül tekintettel a megye határszéli fekvésére, intézkedés történt az iránt is, hogy begyűjtessenek azon adatok, a melyek a vaj- és sajtnak, aszalt gyümölcsnek stb. Románia felé exportálására nézve tájékozásul szolgálnak. Részünkről ezen intézkedéseket örömmel üdvözölhetjük s annál nagyobb fontosságot tulajdonítunk nekik, mert a község köréből indultak ki. Csak azt sajnáljuk, hogy a földbirtok eladósodásának irányára vonatkozó kérdések teljesen kimaradtak, pedig a mezőgazdasági statisztikának egyik legégetőbb kérdését mai nap kétségkívül ez képezi. —

(M. F.)

— A talaj-javításnak igen jó módját ajánlja egy német kertész, mely különösen kerteknél vehető alkalmazásba. Az eljárás abban áll, hogy midőn a föld fagyva egy tenyérnyire terjed, álljunk neki csákánnyal és a fagyott réteget vagdaljuk fel négyszögletes darabokra, ezen darabokat azután függélyesen állítgassuk egymás mellé. Legkönnyebben eredményhez jutunk úgy, hogy a munkába veendő terület humusában egy lábnyi mély árkot ásunk, és innen kiindulva kezdjük meg a rögvészt. Az így egymás mellé állított rögek a fagy és az olvadás behatása alatt egész porhanyóvá lesznek és a fagy s levegő a mélyebb talajrétegekbe is behatol. Előnyös ez eljárás már csak azért is, hogy a földbe temetkezett élősdiek a fagy által könnyebben elpusztíthatóak.

(M. F.)

— Értésítés. A magyar korona területén foglalkozó gazdatisztek és erdészek segélyegyesülete által életbe léptetett állomás-közvetítő osztály — elfogad minden körébe bejelentéseket és kéri úgy a földbirtokos, mint a bérlő urakat, hogy az üresedésben lévő állomásokat az egyesületi irodának (Budapest, papnövelde-utca 6.) jelentsék be. Állást kereső tag urak sziveskedjenek beküldeni bizonyítványaik másolatát, hogy előforduló esetekben őket ajánlhasuk. E közvetítésért költség nem terheli sem a földes urat, sem a folyamodó egyesületi tagot, — mivel ezen intézménynek főcélja az, hogy a földbirtokos és bérlő urak támogatását a tag urak javára ezen uton is kinyerje.

Krocsák G. Emil,
az egyesület ügyvezetője.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest dec. 9. | Bécs dec. 9.

Buza	8.80—9.75 frt	9.40—10.60 frt
Rozs	7.00—7.30 frt	7.60—8.25 frt
Árpa, takarmány	6.40—6.65 frt	6.75—7.50 frt
Árpa, szeszfőzésre	7.20—7.90 frt	8.00—10.00 frt
Árpa, seres	8.40—9.50 frt	10.00—11.00 frt
Zab	6.10—6.50 frt	6.50—7.20 frt
Törökbuza	6.05—6.25 frt	6.50—7.20 frt

Budapesti marhavásár december 7-én. Őszszes felhajtás 1516 db. nagy és 556 apró marha. Ebből eladatott 9 db. bika, 976 db. ökör, 370 db. vágó tehén, 60 db. fejős tehén, 101 db. bival, 238 db. borju, 552 db. juh. Árak: bika darabonként 85—193 frt, ökör páronként 260—356 frt, vágó tehén páronként 137—290 frt, fejős tehén darabonként 94—205 frt, bival páronként 200—270 frt, borju darabonként 17—50 frt, bárány páronként — frt, juh páronként — frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 52—56 frt, tehénhús 49—54 frt, borjuhús 60—94 frt, bivalhus 47—51 frt.

Bécsi marhavásár december 5-én. Összes felhaj-

tás 2880 drb és pedig 1739 drb. magyar, 471 drb. lengyel és 670 drb. német fajta, melyből 2786 drb. ökör, 19 drb. tehén, 38 drb. bika és 37 db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 55—65.75 frt, lengyel 54—61 frt, német 52—65 frt, tehén 50—54 frt, bika 48—53 frt, bival 40—48 frt. Lábán darabonként 80—209 frtot fizettek.

Köbányai sertésvásár dec. 8-ikán. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) Az e heti üzlet a jelentékeny fogyasztási és kiviteli szükséglet által élénkült és mert a felhajtások használható áruban az elhajtásoknál csekélyebbek voltak, az árak, különösen nehéz árúknál, kissé emelkedtek. Hétfárlattal az üzleti irány határozottan szilárd volt. — Összes felhajtás: 6949 drb; összes elhajtás 12,454 drb.

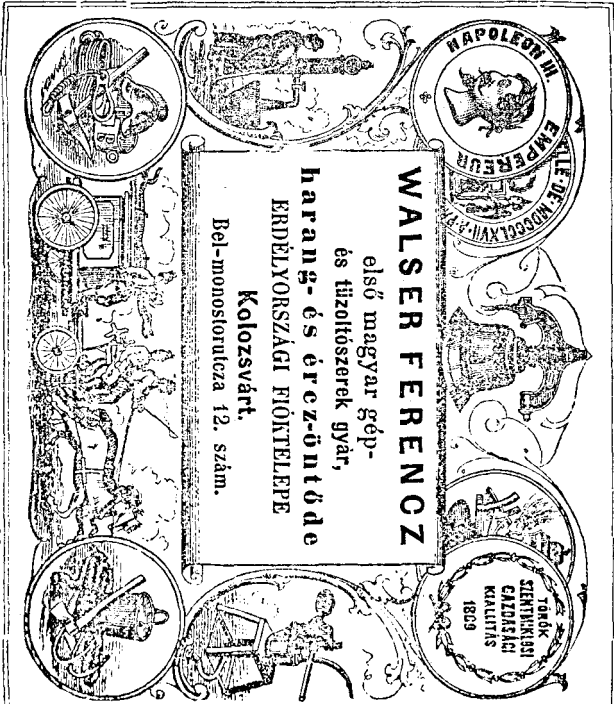
Bécsi sertésvásár dec. 5-én. Összes felhajtás 2931 drb. és pedig 885 drb. nehéz, 838 drb. középnehéz és 1209 drb. süldő; melyből 1373 drb. magyar, 1208 drb. orosz-lengyel, 250 drb. szerb és 100 drb. oláh fajta. Árak 100 kilonként: nehéz 53—55 frt, középnehéz 48—52 frt, süldő 32—42 frt; szalonna és zsir 72—73 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

H I R D E T É S E K.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybobbítás és vízművészeti kellékek tartáta.

WALSER FERENCZ
 első magyar gép-
 és tűzoltószerek gyár,
 harang- és ércöntőde
 ERDELYORSZÁGI FŐNTELEPE
 Kolozsvárt.
 Bel-monostoruca 12. szám.

Szerelő-műhelykutat s vízvezetékek berendezésére.

Tételesen leszállított egyári árak mellett.

(18.)

(29—30.)

(26.) „A Földmérő”. (2—3.)

Gyakorlati kézikönyv: erdőszők, gazdák, rét-mesterek, kertészek, geométerek s mindazok használatára, kik a földmérés tudományából a gyakorlati célokra szükséges ismereteket egyszerű módon elsajátítani óhajtják. Függelékkel, mely egyszerű előismerteket tartalmaz. A szöveg 450 lap, külön füzetben 37 igen diszes rajzlappal.

Irta: **Domokos Kálmán** a debreczeni kir. gazd. tanintézet igazgatója.

Tartalom: Kitűzött vonalok, szögek mérése. Kiseb terület felvétele, egyszerű és komplikáltabb eszközökkel. Nagy terület felvétele háromszögeléssel. Térképek készítése. Területek kiszámítása és besosztása. Fák magasságának és vastagságának mérése különböző erdőszeti eszközökkel. A lejtőmérésnek, területek egyengetésének mindenféle módja.

Megrendelhető minden könyvkereskedésben 4 frt bolti ártért. Szerzőnél Debreczenben 3 frt 60 kr.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús	
h e l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	roz	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j c z á r o k b a n												
Balázsfalva	december	7	575	525	400	—	200	350	220	—	260	40
Bánfi-Hunyad	december	5	720	440	530	—	200	460	—	—	190	36
Besztercze	december	5	650	450	450	—	260	400	500	200	320	36
Brassó	december	8	660	510	405	325	220	380	285	275	245	40
Csik-Szereda	december	6	800	635	475	400	225	500	200	60	200	32
Deés	december	5	760	680	580	380	360	590	540	180	340	36
Déva	december	9	935	735	720	—	600	500	290	90	230	40
Erzsébetváros	december	9	675	550	450	—	275	375	380	160	250	44
Fogaras	december	1	670	—	385	—	200	380	235	75	235	42
Gyula-Fehérvár	december	9	625	500	450	—	250	375	200	100	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	december	9	800	750	525	450	250	475	250	50	160	32
Hátszeg	october	2	640	510	475	320	200	350	—	—	—	40
Kézdi-Vásárhely	december	7	650	540	490	340	220	420	340	100	300	36
Kolozsvár	december	7	625	—	450	—	210	375	280	200	300	40
Maros-Ludas	november	28	660	535	570	430	350	425	—	—	300	40
Maros-Vásárhely	december	7	805	660	695	585	540	540	350	180	450	40
Medgyes	december	7	605	475	400	—	235	390	155	65	255	40
Nagy-Enyed	december	7	575	475	375	—	250	330	390	155	280	40
Nagy-Szeben	december	5	620	500	440	420	210	410	160	100	350	44-46
Nagy-Várad	november	28	620	580	525	330	230	400	450	240	340	48
Szegesvár	december	7	680	450	400	—	220	380	170	110	200	44
Sepsi-Szent-György	december	11	660	600	450	350	170	390	300	130	250	36
Szamosujvár	december	11	580	470	490	—	210	410	250	80	300	40
Szász-Régen	december	7	550	385	410	320	230	355	350	150	300	36
Szász-Sebes	december	7	775	650	500	—	250	325	180	120	240	44
Szászváros	december	9	750	640	530	—	230	330	200	70	210	36
Székely-Udvarhely	december	5	750	500	450	—	200	425	230	40	250	40
Szilágy-Somlyó	december	8	650	570	505	—	195	390	240	150	300	40
Teke	december	4	600	400	450	—	175	350	200	40	300	36
Torda	december	9	650	450	450	350	220	350	100	15	250	44

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája az 1882-ik évre.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b é l y e g g e l e g y ü t t																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt kr		frt kr		frt kr		frt kr			
1 ⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
5 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1 ¹⁶ / ₁₆ oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttanak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és la unk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utcza Minorita-épület.